Resbiradaeth aerobig

RHYS	Tyrd ymlaen, Rhys. Fedri di wneud hyn. Hei Chef! Dw i angen help efo cinio dydd Sul.
CHEF	Dim problem. Ble wyt ti arni?
RHYS	Mae'r cyw iâr yn y popty. Mae'r moron yn coginio, dw i'n meddwl. Y pys sy' nesa.
ALFRED	Lawrlwytho arbrawf eginiad pys.
RHYS	Beth? Dim diolch, Alfred, Dw i'n trio gwneud cinio dydd Sul.
ALFRED	Resbiradaeth aerobig yw'r broses mae celloedd byw'n ei ddefnyddio i ryddhau egni.
RHYS	Ooo Alfred.
ALFRED	Mae glwcos ac ocsigen yn gwneud carbon diocsid, dŵr ac yn rhyddhau egni.
CHEF	Yn hollol! Glwcos. Defnyddia ychydig o fêl a bydd y grefi'n blasu'n hyfryd.
ALFRED	Diolch Chef. Wrth i bys sy'n egino resbiradu, mae'n bosib mesur yr egni maen nhw'n ei ryddhau. Hadau yw pys ac eginiad yw pan mae hedyn yn dechrau tyfu.
RHYS	A beth am goginio pys?
ALFRED	Yn gynta', diheinitia'r pys. Bydd hyn yn lladd unrhyw facteria sydd ar yr arwyneb a'n golygu na fyddan nhw'n resbiradu yn y fflasg. Yna, arllwysa'r pys ffres i un fflasg, a'r un màs o bys wedi'u berwi i fflasg arall. Y fflasg gyda'r pys wedi'u berwi yw'r arbrawf rheoledig, er mwyn cymharu. Mae berwi'n

© Hawlfraint BBC

dadnatureiddio’r ensymau sydd eu hangen ar gyfer resbiradaeth. Mae gwactod y fflasg yn ynysu’r pys rhag unrhyw newid yn y tymheredd tu allan.

Rho thermomedr yn y ddwy fflasg sy’n llawn pys gan selio’r agoriad gyda gwlan cotwm. Noda dymheredd y ddwy fflasg a chadwa ati i’w nodi trwy gydol yr arbrawf. Dylai’r canlyniadau ddangos bod y tymheredd wedi codi yn y fflasg sy’n llawn pys sy’n egino tra bod y tymheredd yn y fflasg sydd â’r pys wedi’u berwi wedi aros yr un peth. Rwyt ti newydd weld resbiradaeth aerobig ar waith!

CHEF Pys mewn fflasg… fydd e yn fy llyfr ryseitiau newydd!

RHYS Diolch.

© Hawlfraint BBC